

Álom vagy valóság?

Esténként a kis falumra békesség, nyugalom száll. A házakban kialszanak a fények, mindenki álmra hajtja fejét. A fák susogását és a falióra kattogását hallgatva arra gondolok: vajon mit álmodnak? Honnan tudjuk, hogy a valóság nem álmom? Amikor álmodunk, akkor érezzük legjobban a magányt. Legtöbbször rosszat álmodunk, épp ekkor vagyunk a legveszélyesebbek.

Álmunkban nincs idő, nincs tér, nincsen semmi kézzel fogható, csak az elképzelt valóság. Amikor felébredünk, csak foszlányokban emlékezünk, és azt hisszük, teljesül az álmom. Vagy éppen azt akarjuk: ne valósuljon meg. Sokszor arról álmodunk, amit szeretnénk, vagy éppen arról, amitől a legjobban félünk. Sokféleképp álmodunk – de nem tudhatjuk, mi az igazi valóság.

De mi is az az álmom? Egy fajta képzelgés, kitaláció, vagy szünni nem akaró fájdalom. Az álmom szebb, mint a valóság – de meddig tart, és mitől álmom egy álmom? Egy biztos: amikor álmodunk, akkor vagyunk a legboldogabbak, akkor e világ csakis a miénk.

Gáll Viktória

Maszk nélkül

Világunkban, mely néha telve van keserúséggel, fájdalommal és gyötrellemmel, elfeledjük, hogy vannak emberek, akik sokszor csak az élet embertelenségét látják, s élnek olyanok, akik a süketstől, a vakságtól és a szótlanágtól már nem rezzennek meg – lassan elfogadják a közönyt, belülről sírnak. Már nem foglalkoznak a kérdésekkel, melyeket nekünk – kik akarva-akaratlanul létük embertelen arcai vagyunk – fel kellene tennünk: miért vagyunk süketek? Miért vagyunk vakok? Miért nem szólunk akkor, amikor a szavak a szeretet hangjai is lehetnének?

„Emlékezz arra, hogy segíteni kell azokon, akik rászorulnak” – írta Szabó Magda, városunk örök, halhatatlan írónője, üzenetként az utókornak, az örök jelennek, a letűnt múltnak. S üzeni ezt a modernnek nevezett 21. századi világpolgárnak, aki megy, tör előre, rohan egyik ajtón át a másikon, addig, míg végül szembesül vele: bezárultak előtte a kapuk, az ablakokat berácsozták, a pincékben áll a víz, s a mennyezet falai leszakadtak. S miért történt mindez? Talán amiatt, mert oly' mértékben sietünk, hogy elfeledjük: mellettünk segítségre szoruló emberek vannak, arra várnak, hogy rájuk mosolyogjunk, lehajoljunk hozzájuk, s kéri: ne legyünk süketek, vakok, némák – ne legyünk embertelenek. De gyakran akkor vesszük csak észre, hogy édes örömmű a segítség, amikor bezárulnak előttünk azok az ajtók, melyeket minduntalan próbálunk a hátunk mögött hagyni.

Februárban az egész világ elé tárjuk a színes maszkokat, elűzve a telet, a hideg szörnyeiket, úgy gondolva: álarcunk csak a farsagnak szól. De biztos, hogy nem lepi tekintetünket egész évben lepel? Biztosak vagyunk abban, hogy csupán ekkor rejtjük el önmagunkat? Álarcaink többsége minden percben velünk van, s csak a legbátrabbak képesek levetni. Azok, akik mernek rátekinteni a rosszra, a fájóra, és szeretettel közelítve hajolnak le a leggyengébbekhez, a gyermekekhez, az idősekhez, az aggódó felnőttekhez – a lelkekhez, melyek némán, de beszédes szemekkel néznek ránk, akiket ha akarunk, képesek vagyunk segíteni. S tudunk is. Olykor sokkal egyszerűbben, mint gondolnánk...

Harmati Edina

„Mi is szabadok vagyunk, ezentúl ti is szabadok lesztek”. Wesselényi Miklós és a felszabadított jobbágy szobra Zilahon. Fadrusz János alkotása (1902) Ozsváth Sándor felvétele

TARTALMUNKBÓL:

Az V. Református Jótékonysági Bál bevételéből a zilahi Wesselényi Kollégiumot támogatja. Ennek kapcsán zilahi sétára indulunk...

(4. oldal)

A Kossuth-díjas Bodrogi Gyula, a Nemzet Színésze vall barátságáról, az élet fontosságáról és a szomorú tényről: a televízió egyeduralmáról.

(6. oldal)

Maszkok, maskarások és a titokzatos Velence, ahová legalább egyszer mindenki elvagyódik. Képriportunk a lagunák városába invitál.

(7. oldal)

„Mindenkinek, aki kér tőled, adj, és attól, aki elveszi a tiedet, ne követeld vissza.
És amint szeretnétek, hogy az emberek veletek bánjanak, ti is úgy bánjatok velük”

(Lk 6,30-31)

Műtárgy a Kollégium

Az Új Széchenyi Terv pályázatán csaknem 400 millió forintot nyert a Debreceni Református Kollégium az Európai Unió támogatása által. A projekt célja a Kollégium turisztikai szolgáltatásainak látogatóbarát fejlesztése és gondoskodás közkinccseinek értékmege-őrző hozzáférhetőségéről.

A Kollégium felújítására összesen 440 millió forintra volt szükség, ebből a tíz százalékos önerőt a Tiszántúli Református Egyházkerület adta. Az eredményes pályázat révén nemcsak a Kollégium Múzeumát újították fel: az épület földszintjén új, korszerű és reprezentatív látogatóközpontot alakítottak ki, kávézóval, emléktárgybolttal és szociális helyiségekkel, valamint megszépült a kulturális eseményeknek otthont adó belső udvar is. Bár a tervezett fejlesztések befejeződtek, 2013-ra a Kollégium 475. évfordulójára szeretnék a teljes épületet is felújítani, mely előreláthatóan 3 milliárd forintba fog kerülni – közölte dr. Bölcskei Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke. Dr. Fekete Károly, a Debreceni Református Kollégium Igazgatóságának elnöke szerint az újításoknak köszön-

hetően az évi 20 ezer látogatót akár 50 ezerre is növelhetik. Ezáltal fontosnak tartják, hogy ne csak az egészséges, járóképes látogatókra gondoljanak. Ennek érdekében külső lift épült az udvar felőli oldalon, így akadálymentesítve az épületet. A növekvő idegenforgalom-

ra számítva – több évtized után – újra megnyitják a Darabos utca felőli főbejáratot is.

A Kollégium számára a legértékesebb műtárgy maga az épület, az itt tanult embereknek, s a történelem folyamán itt játszódo eseményeknek köszönhető-

en – hangsúlyozta dr. Gáborjáni Szabó Botond, a Debreceni Református Kollégium gyűjteményi igazgatója. Egy múzeum arra is alkalmas, hogy az adott közösség megmutassa önmagát, ezért fontosnak tartják, hogy minél szélesebb közönségnek, szórakoztató formában tudják bemutatni a kultúrát.

A március 1-jétől megtekinthető új látogatóközpontban és kiállítóterben információs pontokat helyeztek el, ezeken a kiállításokról és az egyházkerület látványosságairól tájékozódhatnak a látogatók. Az új kiállítóterben a „kálvinista Róma” címmel állandó tárlat nyílt – csodaszép, múltat idéző tárgyak fogadják az érdeklődőket.

Az iskolatörténeti kiállítás termeiben tervezett változtatások élményszerűbbé tehetik Az ország iskolája című, jelenlegi kiállítást. A látogatók kisfilmekből ismerhetik meg a régi diákéletet: a Kollégium híres diákjai beszélnek egykori iskolájukról.

Puskás Veronika

Az e témában készült film – a Kölcsey Stúdió alkotása – megnézhető a Lícium Médiaportálon: www.licum.hu

A kultúra igazi sztárjai

A szatmárcsekeiek közül is kevesen sejtetik annak jelentőségét: évről évre január 22-én sok közismert személyiség jelenik meg a református templomban, hitvallást tenni a magyar kultúra mellett.

E napon minden esztendőben ökumenikus istentiszteletet tartanak a kis faluban. A helyi gyülekezet lelkipásztorának, Tiba Zsolt fáradtságot nem ismerő munkája révén idén is csodálatos volt a repertoár. Az ünnepség egyik sztárvendége Sebestyén Márta, a világhírű énekművész volt; ebből az alkalomból vette át a Kölcsey Társaság emléklakettjét. Sebestyén Márta – Kodály Zoltán egykori tanítványa – 1991-ben kapta meg a Liszt-, majd 1999-ben a Kossuth-, 2003-ban a pedig a Prima Primissima-díjat. Olaszországban a Diploma alla Carriera és a Chinciano Fellini-díjban részesítették, emellett énekelt a több Oscar-díjjal kitüntetett Az angol beteg című filmben és a Deep Forest Grammy-díjas világzenei albumán is. A másik sztárvendég a nemzetközileg is elismert Varnus Xavér orgonaművész volt. Ő hagyományosan minden évben bámulatos koncertet ad a községben. Csikos Sándor Jászai Mari-díjas színművész pedig Himnusz-szavallatával nyújtott felejthetetlen élményt.

Az istentisztelet, illetve a szatmárcsekei magyar kultúra napján fellépett művészek műsorának felvétele – a DRHE Kölcsey Stúdiójának köszönhetően – megtekinthető a Lícium Médiaportálon (www.licum.hu)

K. S.

Ozsváth Sándor: Csekei csendélet (galériánk a 11. oldalon)

„...odaadjuk a gránitkövet”

A Debreceni Egyetem centenáriumi évszáma és az 1912-ben megszületett törvény hűvös távolból nézve sokaknak csupán egy fontos kezdet, az alapítás és az elindulás esztendeje.

A debreceniséget ismerőknek és a debreceniségből élőknek azonban *csúcspontot* jelent, egy távolból indult folyamat beteljesedését és a további kiteljesedés kapuját.

Városunkban a protestáns kollégiumi iskolakultúra a XVI. századtól különös gondot fordított az iskoláztatásra, hogy eleget tegyen annak a református hitvallási követelménynek, hogy *az is-*

A XVII. században Martonfalvi Tóth György és Szilágyi Tönkö Márton, a XVIII. század derekán Szilágyi Sámuel, Szathmári Paksi István és Hatvani István, a XVIII-XIX. század fordulóján Sinai Miklós, Budai Ézsaiás és Sárvári Pál, a reformkor időszakában Péczely József, Kerekes Ferenc és Lugossy József professzorsága mutatta ezt, amikor összesen kilencen voltak a Magyar Tudós Társaság tiszteleti vagy rendes tagjai a Kollégium tanárai közül. Ők mindmind fundamentumává lettek a Debreceni Egyetemnek.

1870-ben Török József orvos, akadémikus vetette fel először az egyetem-

pesten a miniszternél. Impozáns, nagy szabású kiállítás volt, amikor 500-600 ember vonult végig Pest utcáin tömött sorokban s hozzájuk csatlakozott mintegy 100 országgyűlési képviselő a képviselőházban, hogy tanúsítsák: igenis országos érdek, hogy Debrecenben egyetem legyen.

Baltazar Dezső püspök ezek miatt az előzmények miatt mondta az akadémiai tanárok kibúcsúztatásakor a Kollégium dísztermében, hogy ennek a folyamatnak a protestáns egyetem lett volna az igazi koronája, de: „Ha a magyar nemzeti művelődés az ellenkező szelek fúvása mellett csak úgy tudhatott ma-

nálunk. Minden hagyomány meggazdagította a kollégiumi hagyományt, ami az egyetemi korszakból jött...

Mindenek ellenére, s a politikai klíma ingadozásától függetlenül, azt a 45 évet is az élő professzori kapcsolatok, a kölcsönös intézményi tisztelet, a méltó ünnepi képviselők jellemezték tanévnyitóinkat és évszáróinkat.

Áldás lett a Debreceni Universitas Egyesülés, majd a Debreceni Egyetemi Szövetség, amelyben alapító tagként számíthattunk egymásra, majd a törvényi lehetőségek adta társult tagság és szerződéses partnerség az integrált egyetemi korszakban és a közös képzések megvalósítása jelenleg is. Illesse köszönet a Debreceni Egyetemet azért, hogy ezek az élő kapcsolatok erősítik a közös gyökerekből fakadó testvérintézmény-jelleget.

Az egykori Hittudományi Kar mai jogutód intézménye, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem szenátusa és a Debreceni Református Kollégium Igazgatótanácsa nevében azokkal a gondolatokkal köszöntöm a 100 éves Debreceni Egyetemet, amelyeket az egyetem első rektora, Kiss Ferenc teológiai tanár mondott az első tanévnyitó alkalmával: Debreceni Tudományegyetem! „A múlt bölcsen megalapozta jövődet, ... az utat járd szélesebbre, az Isten félelmét alapozd meg jobban, a kultúra tüzeit lobbantsd nagyobb lángra, a szabadság kultuszát fejleszd mind magasra s a nemes patinát ne eltüntesse, — aranyozza meg gondos utódságod. Ez a létjogod, ebben fogsz győzni. Az Isten segítsen!” S mi csak azt tehetjük hozzá, hogy így legyen, mert akkor bizonyosság lesz, hogy nem vész el a mi népünk tudomány nélkül, hanem élni fog!

Dr. Fekete Károly,
a DRHE rektora

(A Debreceni Egyetem centenáriumi, ünnepi szenátusülésén 2012. február 3-án délelőtt elhangzott beszéd szerkesztett változata.)

*
Az Egyetem tér 1. szám alatti főépület I. emeleti kerengőjében, február 3-án délelőtt avatták fel – a Debreceni Egyetem megalapításának 100. évfordulója tiszteletére – a Református Kollégium és a Debreceni Egyetem kapcsolatát jelképező emléktáblát. Felirata: A Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem alapításának 100. évfordulóján állíttatta a Debreceni Egyetem Szenátusa. 2012. A gránittáblán elhelyezett bronz dombormű (képünkön) *Juha Richárd* Debrecenben élő szobrászművész alkotása.

kolák pedig fenntartassanak! (HK 103) Nem kisebb ösztönző erő vezette ebben a régiókat, mint az a prófétai felismerés, amelyet Hóseás próféta így vallott: „elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül való...” (Hós 4,6). De mielőtt a különböző diszciplínákra gondolnánk, ez a tudomány a két alapvetőt jelenti: az Istenismeret és az emberismeret tudományát. Hogy ez a veszedelem (mármint az elveszés) ne következzen be Debrecenben, ezért talált otthonra a tudományok egyetemessége már a tudományegyetem előtt.

Népvesztő válságidőkben, lélekpisztító korokban, veszedelmes áramlatok között a biblikus-humanista, görög-latin műveltség és az empirikus-természettudományos gondolkodás tette a tudományok európai öröklésvé és világítótoronyává Debrecen.

A Református Kollégium történetében meghatározó jelentőségű tanár-csillagok többszöri iskolateremtő együttállása előlegezte meg, hogy ez a lelki-szellemi erő elvezeti a Kollégiumot és a várost az egyetemmé válás korszakához.

mé alakulás ideáját, s hozzátette: „az egyetemnek államinak kell lenni, ami megtörténhetik a református egyház sérelme nélkül, mert ennek az egyháznak érdeke a haza érdekével sohasem ellentétes.” (Dr. Szentpéteri Kun Béla: Az egyetemmé alakulás története. Debrecen. 1941. 8.)

Innen indultak az egyetemmé válást előkészítő tudatos lépések.

Háttértárgyalások, ígérek, emlékirat felterjesztés és miniszteri leiratok változtatták egymást. A költségekről és a terhekről számháború, a városi, állami és egyházi érdekekről pedig sajtóviták zajlottak. Csak néhány vádat említek ízeletül, hogy érezzük a kor hangulatát: a kálvinista Róma önkéntes behódolása az államnak tönkre teszi a hazai protestáns főiskolákat; a Tiszántúli Egyházkerület államosította a főiskoláját; az elvilágiasodott közszellem beköltözik Debrecen város egyházi oktatásába... – hajtogatták az egyetem-szkeptikusok. Ugyanakkor 1911. október 26-án debreceni és kelet-magyarországi küldöttség járt az egyetem ügyében Buda-

gának újabb szilárd templomot építeni, ha fundamentumába egy református intézmény gránitköveit építi bele: odaadjuk a gránitkövet”.

A csúcspontot jelentő egyetemi lét az 1950-es években ugyan megtört és a kemény diktatúra éveiben, a széttagozottság korszakában az alapító Hittudományi Karnak nem volt helye tovább a tudományok csarnokában, azért amit a hatalom a kárunkra gondolt, abból mégis áldás fakadt. Kiderült, hogy a hittudományi kar hagyományait, gyakorlatát, etikettjét, rendjét meg lehetett őrizni és át lehetett menteni a teológiai akadémiai korszakra is. Megörököltük a dékáni láncot, amely olyan, mint a többi kar dékánjáié, a kakasos gerundiumot, amelyet mindig a rektori gerundium után vittek. Megörököltük a questurát, a kari tanácsot és egészen 1997-ig így is hívtuk. Amikor visszakaptuk nevünkbe az egyetem elnevezést, akkor váltottunk egyetemi tanácsra, most pedig nálunk is szenátus a vezető testület. Kiderült, hogy a doktoráltatási jog nem vesztet el és a disputálás feszessége máig érték

Ady „ősi Schola”-jának városában

A református jótékonyági bál idén a zilahi kollégiumot támogatja

„Zilahra menjen ez a félig-síró, / Félig-vidor ének. / Vén, kóbor diák küldi könnyek között / Az ősi Schola fő-magisterének” – intonálja Ady Endre a Vén diák

üdvözlete című, Kincs Gyula (1859–1915) tiszteletére írott szép költeményét. A poeta 1892 és 1896 között tanult itt, s tett érettségi vizsgát. (Magyarból Csokona-it húzta a matúrán... Akkor még nyilván nem sejtette, hogy később együtt lesznek érettségi tételek...)

Ady egykori alma matere – amelyet 1902 óta neveznek Wesselényi Kollégiumnak – a jelenben Erdély

egyetlen olyan református kollégiuma, amelyik még nem kapta vissza épületét. Az intézményben több mint ötszáz gyermek részesül református magyar oktatásban óvodás korúaktól érettségizőkig.

A diákok nyolcvanöt százaléka vidékről utazik az iskolába: a református magyar oktatásért a szilágysági magyarok vállalják a hajnali ébredést és ingázást. A következő tanévben újabb három osztály fogadására kell felkészülniük, ezért döntött úgy a Tiszántúli Református Egyházkerület elnöksége, hogy a február 17-én rendezett V. Református Jótékonyági Bál teljes bevételével idén a zilahi oktatási-nevelési intézményt támogatja.

Mint dr. Bölcseki Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, a bál fővédnöke mondta: „Azt remélem, és azt várom, hogy a Kárpát-medencében valóban egy olyan magyar református közösség erősödik meg, amelyben természetes, hogy vannak gyengébbek és erősebbek, de ezt senki sem a maga erényeként vagy hibájaként éli meg, hanem olyan feladatként és lehetőségként, amelyben meg tudja mutatni, hogy Krisztus követője.”

A Zilahi séta című frissen készült képriportot – Ozsváth Sándor munkáját –, amelynek része jelen számunk címlapképe is, ez alkalomból adjuk közre.

A Kölcsy Stúdiónak a református jótékonyági bálról készült összefoglalója megtekinthető a Lícium Médiaportálon (www.licum.hu).

A 13. századi eredetű református templom Hangulatos téli utcaképlet (jobbra)

Ady szobra a kollégium előtt Az alma mater – ma (balra)

Elment a természetarcú ember

Madarász Gyula Holló-, Csokonai és Kölcsey-díjas festőművész, aki 1975 és 1989 között a debreceni tanítóképző főiskola tanáráként dolgozott, művészeti tanszékét vezette, hetvenhetedik életében örökre eltávozott – adta hírül a sajtó, köztük a mi Lícium Médiaportálunk, február 8-án. Az esetemester több – nemzetközi – művésztelepnek, alkotótábornak alapítója, művészeti vezetője és tagja volt.

Tudom, mert vissza-visszatért rá: szerettem a róla készített portrésszemet, amely a Hortobágyi Nemzetközi Művésztelepről szóló könyvemben (Ihlet a rónán) jelent meg. A természetarcú ember címmel. Ezért ezzel az írással búcsúzom tőle – szerkesztőségünk nevében.

„A természeti, azaz természetarcú ember a legtermészetesebb módon emberarcú természetet álmodik akvarell-, gouache- és temperaképeire. Ezért tükrök a művei. Még egy elhagyott ház vagy egy kopár táj is visszaver valami fényt. E lélekben való visszaverődés jelenül meg a festményeken, mindannyin.

Mert élető, gazdag, ég-föld-milijét Madarász Gyula is bizonyára simogatja e szavakkal: »Mily nagy vagy te! mentül inkább hallgatsz, / Annál többet, annál szebbet mondasz.« Mert épp mindig óvó, mindig más arcát mutató voltában nyújt létvigaszt ez a táj, teli tudóval lélegezhet benne az ember; csendjében, békéjében, harmóniájában újjáledhet. Szó nincs idealizálásról, hiszen számos komor szín lopakodik az alföldi tájra – és életre -: minden szépségében is súlyos, nehéz álmú világ ez. Inkább arról van szó: legősibb közegünkben mindannyiunknak természetarcúaknak kellene lennünk, tisztáknak, mint e képek fehér falai, a természetet istenként imádónak, olyannak, mint Madarász Gyula, aki meleg szeretettel csügg a természetben – »az ember tekintetét festette a képekre« – egyé nőtt vele, belegyökerezett e tájba, miképp a nagy lombú, sokáig élő fák. Érezni is e képeken az anyaföld illatát.

Művésze egyévalik a természetével. Mert vállalta örökre közegét, »százszor visszaszállna, százszor is, végül is« ide, bárhová vetné átmenetileg sorsa. »Húzza ez a föld«, mint mondogatta volt egyik híres, a természeti tájból a fővárosba elszármazott színművésziünk.

Ám gazdag ember Madarász Gyula: övé a természet, kincse ez a föld és ez az ég, az alföldi tavasz és nyár, tél, ősz. A fái, tájai ezért szinte élnek. Olyanok, mint Tolkien híres meséjének Szilszakállja, a megéledt faj, az emberré vált ent. Megélednek, emberléptékűvé nőnek a természet elemei, mert velük érez, együtt s egyszerre lélegzik velük a művész, lélekkel s étellel telíti őket a természetarcú ember. Ezért kezd virágozni a szikso ezen a tájon, a magányos

fa leszáradt lombja pedig a mélységes együttérzés nyomán a művész lelkében hullt le.

Emlékképeiben őrzi tehát a látványt, s alkotói fantáziája által sűríti. A spontán élményt nem képezi le, megvárja, míg bensőjében visszhangot vernek a természet képei, arcai, történései. Azaz nem spontán élményből fest, nem »fényképez«: nem konkrét fák, konkrét madarak a fái és a madarai, hanem lelki tája, színviláguk, koloritjuk ezért nevezhető átpoetizáltnak.

Nem harsányak, nem hivalkodóak, »csak« esztétikusak a színei, éber álmunk, eszményeink árnyalatai. Mert ezek az álmok valóra válhatnak; rendkívüli makacssággal, erővel hisz ebben a művész. A képeken megjelenő természetet szilárd önlelkéből sűríti a képre a sok-sok benyomásból összeállt, reaktív, esszenciális élmény nyomán. Ezért nőnek jelképpé e képvilágban a legegyszerűbb elemek is. Mert mily nagyszerű, milyen öröms tud lenni, s mily jó, ha valaki még tud örülni annak, ha a földön kivirágzik a szikso, s mily lehangoló látvány, mennyire átérezhető élmény egy magányos vagy pusztuló fa. Az ember öröme és bánata is egyúttal.

S kínáljuk is az érző ember tekintetét, mert a kiszáradt fa szinte segélyért kiált, karjai a természetarcú ember szolidaritását várva nőnek szinte karokká: »Vegyetek észre, nézzetek! Itt vagyok még!« S ő észreveszi. Mert emberlélekkel telítődötték általa e természeti létezők.”

Madarász Gyula most végleg hazatért – az örök természetbe.

Arany Lajos

... én szeretek élni... ∞∞

Beszélgetés Bodrogi Gyulával barátságról, szakmáról

A Nemzet Színészeit nem csak amiatt tisztelhetjük, mert munkásságuk által hozzájárulnak magyarságunk, magyar nyelvünk ápolásához, hanem életbölcességük miatt is. A Kossuth-díjas Bodrogi Gyula érték- és gondolatvilágából átadott számunkra pár bölcsességet – okulás végett, kioktatás nélkül...

» A József Attila Színházban a „Minket nem lehet elfelejteni” című darabban újra Voith Ágival láthatjuk közösen a színpadon, nyáron a *Randevű a színpadon* című esttel járták az országot. Önök példásan jó kapcsolatot ápolnak egymással. Mi ennek a titka?

» Ennek a titka nagyon egyszerű: ha az ember érzi és tudja, hogy valaki fontos az ő számára, akkor azt a kapcsolatot, azt az érzést nem lehet hirtelen, bármilyen okból is megszakítani, megváltoztatni. Ennek a szemléletnek, ennek a hozzáállásnak benne kell lennie az emberben. Aki így gondolkodik, aki képes a jóra, a szépre emlékezni és szeretni, az meg tudja őrizni a kapcsolatot.

» Első feleségével, aki ugyancsak a Nemzet Színésze, Töröcsik Marival is megmaradt jó kapcsolatuk. Levonhatjuk ezáltal azt a következtetést, hogy Bodrogi Gyulával úgy mond nagyon jól „ki lehet jönni”?

» Ha magamat akarom dicsérni, akkor azt mondhatom, hogy igen... De szerencsére ők is olyan személyiségek, akikkel ki lehet jönni, szót lehet érteni. Ez az igazán fontos, különösen ebben a szakmában, amelyben gyakran találkozunk, sokszor játszunk együtt, sok időt töltünk egymás társaságában.

» Egy ilyen kapcsolat fenntartásához tehát nemcsak emberi, hanem szakmai tisztelet is kell.

» Igen, feltétlenül. Tisztelnünk kell az embert is és a színészt is a másikban.

» Márai Sándor szerint „a barátság a legnagyobb emberi próba és szerep”. Az Ön életének fontos kapcsolatai úgy alakultak, hogy a szerelmükből végül barátság, mély tisztelet vált. Nem gondolja, hogy a barátságot talán még nehezebb fenntartani, mint a szerelmet?

» Akinek nehéz, az ne is próbálkózzon. Ezt egyszerűen – belülről kell érezni. Ha a szerelem után is fontosnak tartjuk a másikat, az a kapcsolat igaz barátság volt már a kezdetekben is. Ha valakinek nagyon nehéz fenntartania egy barátságot, jobb, ha megszakítja a másik féllel a kapcsolatot, és elfelejti a baráti köteleket.

A barátság tulajdonképpen – ha magyarázó szót akarok találni rá – bízalom. A barátság az, amikor a bizalmat nem tudja elveszíteni egyik a másikkal szemben, mert a másik nem ad rá okot. Az egészen biztos, hogy a bízalom a barátság egyik legfontosabb eleme.

» Nem csak a húszéveseké a világ – e Szenes Iván-szerzemény is szerepelt Voith Ágival közös estjükön. E dal üzenete Bodrogi Gyulából is sugárzik: a nyughatatlan, a tenni akarás látszik művész úron.

» Ez is valami születési, egyéni sajátosság lehet. Van, aki egyszer csak azt mondja, „hát én már elfáradtam”. Én nem merek elfáradni. Mindig azt szoktam mondani, hogy addig szeretnék élni, amíg meg nem halok.

De addig az ember a lehetőségekhez képest szeretne élni. Én szeretek élni. Ha megkérdezik például, hogy hány éves vagyok, háromszor, négyszer át kell gondolnom, hogy végül ki is mondjam. Nem akarom elhinni, hogy hány éves vagyok.

» És ha a húszéveseknél járunk: az új színészgenerációt hogyan látja?

» Több hibájuk nincs, mint nekünk volt, csak nekünk nagyobb szerencse adatott. Együtt születünk a televízióval, s az mindig velünk foglalkozott. A mostani tévé a külföldi eseményekre, személyekre, és az úgymond „celebekre” vagy épp a vállalkozó szellemű nagyon kedves emberekre figyel, de semmiképpen nem a színi tehetségekkel törődik. Így a színházi, nagyon tehetséges srácok sokkal kevesebbet szerepelnek a televízióban, ennél fogva jóval távolabb kerülnek a közönségtől. „Csak” színházban játszani, bizony, nem ad akkora ismertséget, mint az, ha egy este kétféle ember látja a színészt valamelyik csatornán.

Mi a televízió kedvező hatását érzékeljük, a mai fiatal színészek pedig hátrányként élik meg a média jelentőségét. Minket ismertté tett a televízió, őket kirekeszti. Akkoriban mi annyira benne éltünk a tévében, ki sem jöttünk belőle, hogy a mai napig is azokat a műsor-számokat adják...

» És még mindig ad valamit az embereknek...

» Igen. A mostaniakkal is ugyanolyan jó műsorokat lehetne készíteni, ugyanúgy elő lehetne venni a műsorait, de mégis húsz év múlva már megint a miénket fogják adni, mert ma nem készülnek televíziós műsorok. A mai színészgenerációnak emiatt szerencsétlenebb a helyzetük.

Harmati Edina

A titok: sok munka friss levegőn

Egy napon születünk, de ő idén január 2-án már a 100. életévét töltötte. Ma még tiszteletreméltóbb, ha valaki ilyen szép kort elér.

Megélve viharokat és napsütést, túl gazdagságon és szegénységen, a mai napig hordozza a régmúlt értékeit. A berettyóújfalui Róza néni boldognak vallja magát, sűrű-forog a ház körül, és szellemi frissességét azzal tartja fenn, hogy verseket mond. Olyan verseket, amelyeket csaknem kilencven éve tanult meg.

» Hogy van, s milyen érzés, hogy a századik életévét tölti?

» Természetesen jó érzés, és köszönöm szépen, jól vagyok. Tényleg nagyon ritka, hogy valaki ilyen szép kort megél. Nem olyan vagyok már, mint fiatal koromban, de legalább próbálok „jelen” lenni most is – hallok, értek, és amire tudok, felelek is.

» Róza néni milyen volt a fiatalok, amikor még nem volt televízió, internet, mobiltelefon?

» Talán még sokkal jobban eltöltöttük az időt. Együtt voltunk. Mulattam én is, mint mindenki más velem-

korú... Szólt a zene, táncoltunk, énekelünk, sokat verseltem is, szerettem hallgatni. Nos, igen, azok voltak a szép évek.

» Mit gondol a mai fiatalokról?

» Mit is mondjak? Számomra egész tűrhető... Sok múlik a neveltetésen, a családon. Sajnos, kevés igaz emberi érték maradt ebben a világban, vagy más vált fontosabbá, s ki tudja, mi jön még. Sok fiatal már nem is igazán találkozik, de az én unokáim nagyon rendesek. Ahogy tudnak és ráérnek, jönnek hozzám; ez olyan jó nekem!

» Hogyan tölti el egy napját?

» A család körében. Beszélgetünk, sétálgatok. Mikor hogy telik a kedvem. Szeretek az udvaron is lenni, tenni valamit, mert szeretném így fenntartani magam, bár tudom jól, hogy megöregedtem... Észre se vettem, hogy eltelték az évek.

» Talán általánosnak tűnhet a kérdés, de mit gondol: mi a hosszú élet titka, s mi a Róza néni szép koráé?

» Én azt mondom: a munka a friss levegőn. Hozzá-

teszem: sose tudtam ölbe tett kézzel ülni. A munka nemesít, én is mindig tettem-vettem, jobban eltelt az idő. Nem sajnálom az éveket, minden jól volt, ahogy volt. Sokat dolgoztam.

» Rádöbentem én is, hogy vannak 15 évre visszamenő emlékeim, gondolom, a néninek mennyi lehet...

» Bizony ez így van. Sokat meg- és túléltem, de hidd el, hamar elment! Volt benne jó is, rosszabb is, de akkor is szép volt. Többször van jókedvem, akkor emlékezek, verselek, amikor meg beteg vagyok, kevésbé járkalgatók. Most boldog vagyok.

*

A beszélgetés végén Róza néni áldó verssel bocsátott utamra:

„Elmúltak az ifjú évek, reszketnek a karok, térdek. Kérdem gyenge, rezgő szóval: ki küzd értem a habokkal? Jár valaki a tengeren, te vagy Uram, én Mesterem! Hadd megfogni a mentő kezét, ez áld, véd és üdvre vezet!”

Faragó Melinda

A világ öröksége

*Te régi századok lelence.
Azúr, aranyló, mély medence.
Gyémántokkal rakott szelence.
Ha nem leszek, mondd, elfeledsz-e,
Velence?*

(Kosztolányi Dezső)

Feledni? Nem lehet! Velence történelmmel, szerelemmel, rejtélyekkel átitatott épületei, az Adria-tenger végtelenbe merengő víztükrére, a kikötők, gondolák és aprócska hidak beszédes domborulatai mind-mind a szívbe és az elmébe vésődnek bele. A csoda, melyet nem csupán a hely jelent, hanem az illatok, ízek, hangok, megmagyarázhatatlanul rabul ejtik az embert, érkezzék az a világ bármely pontjáról. Velencét meg kell fejteni, s meg kell érteni, minden szűk utcáskájával és macskaköves járdáival együtt. Nekünk, akik ideérkezünk háborgatni a csend szigetét, sosem szabad felednünk: csak vendégként érkezünk, jogot kaptunk megízlelni a csodát, de kötelességünk megtartani a békét, hisz valakik számára ez az otthon jelent. A Szent Márk tér galambjai barátságukba fogadnak bennünket, ha mi is engedjük őket élni, s nem üldözzük fel őket a fellegekbe. A maszkosok, maskarások álarcuk mögé bújnak, elűzik a telet és a bűt, a testekből és a lelkekből is. S ha már nem leszünk, ők ott lesznek, és sosem felednek minket, kik egy kis időre megpillanthattuk a csodát...

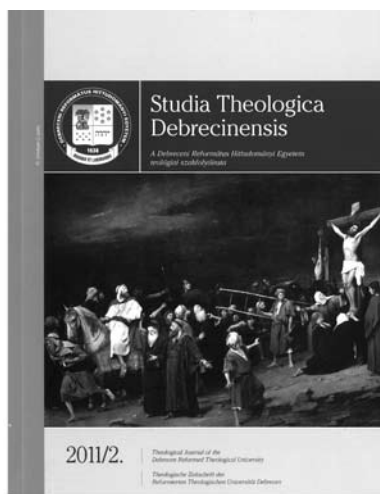
H. E. – a szerző felvételei

Folyóiratszemle

Nemzetközi tudomány

A Studia Theologica Debrecenensis, a Debreceni Hittudományi Egyetem teológiai szakfolyóirata – mint erre a jelen, a 2011/2. szám szerkesztője, Hodossy-Takács Előd is utal beköszöntőjében – a koherenciára törekvő sokszínűség, a teológiai tudomány nemzetközi jellege mellett elkötelezettség jegyében készül; s „jó együtt látni pályája csúcán járó tudóst, fiatal tehetséget, és a tudományos mércék következetes alkalmazását számon kérő, vitára kész professzort”. Két külföldi szerző tanulmányát is olvashatják az érdeklődők az orgánumban. Ulrich A. Wien német nyelvű értekezése a kálvinizmus 16–17. századi erdélyi hatásait tekinteti át, Jack R. Lundbom Jeremiás és az „új szövetség” ígérete című munkája a Vendéglőadások c. rovatban jelent meg (az előadás a DRHE-n hangzott el). A folyóiratszám további tanulmányai között találjuk Peres Imre Az új teremtés reménye, Pótor Áron Czegléd Sándor írásmagyarazati értelmezése, továbbá Szabó László Holland hatások

Sebestyén Jenő teológiájában című publikációját. Tartalmaz a folyóiratszám Vita, illetve Recenziók rovatot is, az előbbiben közölt vitairatnak, Gaál Botond írásának címe: Kit vádoljon a lelkiismerete? (Kérdőjelek Keresztesné Várhelyi Ilona három Munkácsy-íráásával kapcsolatban); utóbbi rovat öt új kötetet ismertet.

Az ifjúság helyzete tudományos szemmel

Az ifjúság szakmai folyóirat, az Új Ifjúsági Szemle az ifjúság problémáival foglalkozik, és minden évben helyzetjelentést ad a magyar viszonyokról. A 2011 nyári–ősi számban az ifjúság helyzetéről olvasható átfogó jelentés, melynek forrásgazdagságában a Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat segített. Magyarország minden régióját sorra veszik a tanulmányok: kitérnek a demográfiára, az oktatásra, a foglalkoztatottságra, az ifjúsági munkára, az önkéntességre, a szabadidőre, az egészségre, a közlekedésre és a közösségi részvételre is. Az Észak-Alföld régióval Kollár-Éri István foglalkozik. Tanulmányában aggodalmát fejezi ki a régió közösségi létét nélkülöző, közéleti aktivitástól, közösségi felelősségvállalástól önmagát egyre távolabb tartó felnőttek miatt, mivel így kiürülnek a képviselői rendszerek

és a lakossági kapcsolatok. Emellett sürgeti a kommunikáció fejlesztését is.

Médianyelv, Holló, Márai, történelmi mítoszok

A publikációit a Kommunikáció – Egyház – Társadalom hármastémavilága köré építő Mediárium című orgánumban, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Kommunikáció- és Társadalomtudományi Intézetének folyóirata legutóbbi, 2011/3. számának Kommunikációs színterek rovatában Pál Csaba A nagy átverés, avagy félvezető, megtevesztő címek az internetes médiumokban c. írását, Arany Lajos Szürke szavak szériája c. értekezését (alcíme: Megértést is veszélyeztető anyanyelvhasználat a médiában) találjuk, Vitéz Ferenc pedig Holló László „szociográfiai” allegóriáiról ír. A Múlt századi történetek rovat Molnár D. Erzsébet A szovjet rendszer kiépítésének korszaka a kárpátaljai magyarság kollektív emlékezetében és Völgyesi Zoltán Az 1945 utáni átmenet történelmi mítoszai c. publikációját tartalmazza. A Fórum rovatban olvasható Tóth Zoltán – Pusztai Gabriella – Chrappán Magdolna – Kovács Edina Tudomány a végeken – a tantárgy-peda-

gógia c. írása. A Műhely rovatban Szigeti Jenő Márai Sándor Halotti beszéd című versének keletkezéstörténetéről, fogadtatásáról értekeznek. A számot Holló László (1887–1976) Kossuth-díjas festőművész képei illusztrálják.

Egység – a fiatal lelkekben is

Köztudomású: az Alkotmányozó Zsinat 2009. május 22-én fogadta el a Magyar Református Egyház alkotmányát, megteremtve a Kárpát-medencei magyar református egyházak egységét. Az összetartozást, mely a református ember legbensőbb reménye volt, s mely eltörölte az ugyan csupán földrajzi távolság okozta határokat. Léleekben egyek voltak e református egyházak. Az érzelmek, mely akkor éledtek, egy lapban, a Kálvincsillag című, évente megjelenő kiadványban is újjászülettek. Fekete Károly felelős szerkesztő az első számban így szólt az olvasókhöz: „Napról napra tanuljuk az egységet, és időről időre vizsgálunk is az egységből.” Ez az egység az új, 2011-es lapszámban még inkább elmélyül, még inkább kiteljesedik, szólva az ifjúságról, aki Isten felé nyitott közösség – olvasható a lapban. Az ifjúsághoz is, akik tudják és érzik: a hit az, amely ebben a világban összetartja az embereket. A Csillagpont Re-

formátus Ifjúsági Találkozó 2011-ben az érintések témáját járta körül, ahogy a Kálvincsillag is: felhívja a figyelmet a törődés és a lelki támasz fontosságára, illetve arra: egyedül magányosak vagyunk e világban.

Mindenki megKAPja a magáét

Interjú Kovács András Péterrel, a poényáros jogással

Az izgatottság és az öröm érzete kavargott bennem életem első non stop poénprogramján, „viccestjén” a Lovardában. Kettős okból. Sosem volt még alkalmam ellátogatni erre a rendezvényre, illetve interjúkészítésért és a Karinthy-gyűrével elismert humoristával és íróval, KAP-pal, azaz Kovács András Péterrel.

» Sok fellépésed volt, vagy tudtál pihenni, kikapcsolódni is egy kicsit a nyáron?

A nyár mindig a pihenésé, a feltöltődésé, de annyira, hogy olyankor fele annyi, vagy harmadannyi a fellépés, mint az év többi szakaszában. Ilyenkor nem igyekszünk, nem is tudunk írni, legalábbis stand up-ot nem. Nyáron valahogy leáll az agyunk. Én ezt a holt időszakot mindig kihasználom arra, hogy egyéb soraimat rendezzem. A 2010-es nyár például a Multigáz című regény megírásával telt, a legutóbbi pedig annak a folytatásával. Tehát az agyam stand up-os része pihent, a regényírói része az pedig forgott.

» A humorkirály társakkal, Hadházi Lászlóval, Litkai Gergellyel, Pataki Balázssal közösen írtad meg A Föld kilencvenkilenc legkevésbé ismert csodája című könyvet, 2010-ben a Multigáz. Utóbbi – a bizonyára tervezett folytatásokkal – kinek ajánlod?

Mindenkinek, aki szereti a szövevényes krimit, a sok nevetést és csetlést-botlást. Ez a könyv a multicegéről szól. Próbáltam azokat a témákat összegyűjteni, amelyek a legjobban „csípik” mostanában az emberek csőrét: a multikra, a médiára, a politikára és a bankokra esett a választásom, illetve irányult a célkeresztem. Ezek közül elsőként a multikat írtam meg. A folytatás a média (a beszélgetés még a Médialom megjelenése előtt készült. – A szerk.). Ezt követik majd a bankok meg a politika is, szépen lassan. Igyekszem a kisemberek pártján és szemszögéből küzdeni a magam sajátos eszközeivel a nagyok ellen, például azzal, hogy írok ilyesmiket, vagy stund up-on elmondom a banki hitelt, vagy hasonlót.

» Tudjuk rólad, hogy jogi karon végeztél. Miért döntöttél mégis úgy, hogy poéntálatással szeretnéd keresni a kenyeredet?

Ez sokkal izgalmasabbnak tűnt és nagyobb próbatételnek, mint a jogi pálya. Arra bárki rálephet, hogyha kellő kitartása van bemagolni több ezer oldalt öt év alatt. A humor világa azonban különleges adottságokat igényel, és sokkal kevesebb ember tudja jó színvonalon művelni ebben az országban. Én mindig a nehezebb ellenállás felé mozdultam, mindig a nagyobb feladatokat kerestem, és egyáltalán nem bántam meg,

hogy így döntöttem. A jogi egyetemnek annyiban hasznát veszem, hogy az agyam még most is nagyon jól jár, a rendszerező készségem az most is hasznosítható, úgyhogy egyáltalán nem múltak el hiába azok az évek.

» Mit gondolsz, mi kell ahhoz, hogy valaki jó humoristává váljon?

Először is egy mérhetetlen nagy szereplési vágy. Tehát egyáltalán az, hogy az ember kiálljon a publikum elé, és a legféltebb dolgairól beszéljen. Aztán kell hozzá a megfelelni vágyás, hiszen azonnali visszajelzésre van szükségünk. Szükséges nagy adag empátia is, hogy ráérezzünk arra, mi az, ami az embereket is érdekli, vagy mi az, ami bennünk közös, és amin együtt tudunk nevetni. Kell egy nagy adag rálátás a világra, szükség van nyitottságra is, hiszen bármiből szerezhetünk poént. Nem szabad túl tudatosan venni ezt az egészet. Hagyni kell, hogy a tudatalattink erjessze a dolgokat, és felszínre hozza a poénokat, mert az igazán vicces dolgok nem a tudatos munka eredményei, hanem spontán bukkannak elő az agyunkból...

»... hogyan születnek akkor mégis a poénjaid?

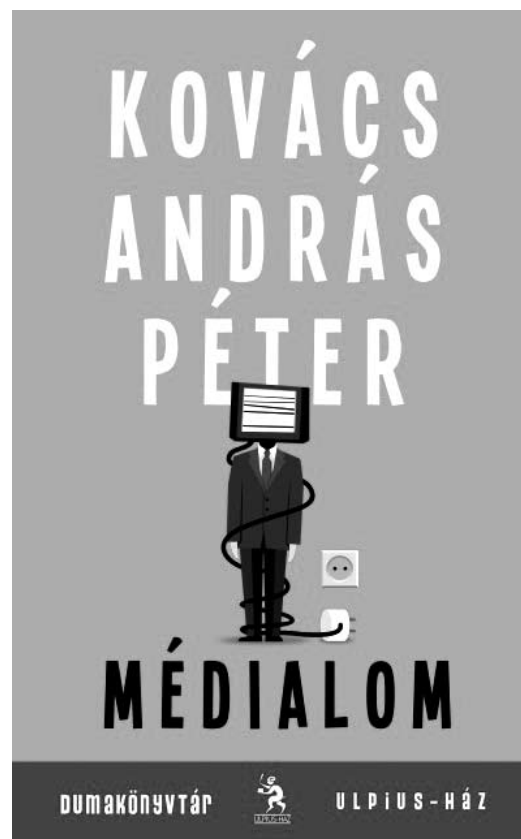
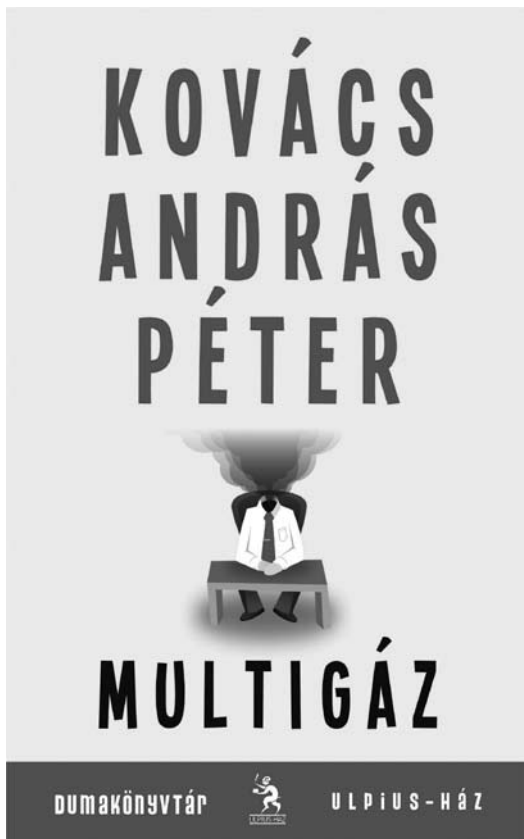
Ha éppen valami foglalkoztat, az nyilván tudatos odafigyelés vagy ráhangolódás. Viszont onnantól kezdve tényleg „köpi ki” az agyam véletlenszerűen a dolgokat, mint a félkarú rabló a cseresznyéket, és nekem semmi más dolgom nincsen, csak jegyzetelni, meg utólag szerkesztgetni, aztán elmondani azokat a színpadon. Ha valami nem jó, ki kell húzni, ha jó, azon esetleg tovább kell dolgozni. Szóval mindez érdekes keveréke a tudatos, szorgalmas, gyűjtő, szerkesztő munkának és a tudattalan áramlásának.

» Hogyan látod a debreceni közönséget? Van valamilyen különleges élményed az itteni fellépéseidről?

Nagyon szeretem ezt a publikumot, mert értő és jó ízlésű. Az emberek megválogatják, hogy min nevetnek, viszont ha olyat kapnak, ami tetszik nekik, akkor azt nagyon-nagyon értékelik. Nem mindig sikerül nekem sem eltalálni az ízlésüket, de örülök, amikor olyan jó kicsengésű az este, amilyen a mai is volt. Különleges maga az itteni atmoszféra: kilépünk, és nem is látjuk a tömeg végét, mert az a sötétségbe vész... Csak a nevetést meg a morajlást halljuk hátulról, meg föntről a galériákról. Ez olyan stadionszerű. Ezt itt kaptuk meg legelőször a stand up-os pályafutásunk során. Debrecen kezdett el hinni bennünk a legkorábban. Látott fantáziát a Dumaszínházban, és azóta is megbízható zászlóshajója a hazai, vidéki rendezvényeknek. Ezért nagyon hálás vagyok a Lovardának.

Kiss Regina Kornélia

Mindkettő sikerkönyv

Az ihletadó

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy sejtelmes tündér. Fantáziaország mélyén lakott, annak is a legtávolabbi pontján. Parányi kis lény volt, aprócska szárnya ködből, aranyszín haja csillagfényből készült. Csöndes és kiszámíthatatlan kis lányka hírében állt. Ritkán jött, ha hívták, de mindig ott volt, mikor az ember nem számított rá. Egész életében rendíthetetlenül hordta az ihletet tulipánból készült batyujában. Éjszakánként az álmokon

át surrant át az emberek világába, hogy becsempéssze portékáját az arra fogékonyak tudatalattijába. Nem ment ám mindenkibe, csak ahhoz, aki kiérdemelte. Amilyen aprócska volt, olyan nagy ajándékot hordozott a tulipán batyuban. Manapság hajlamosak vagyunk megfélekedezni arról, milyen fontos is ez a tündérke. Gyakran másolunk, vagy átírunk dolgokat, ahelyett, hogy felhasználnánk a parányi tündér ajándékát.

Ezzel talán örökre elriasztjuk magunktól ezt a félnék kis lényt. Van olyan, hogy nem halljuk meg az ihlet édesen csengő melódiáját a fejünkben... Nekünk, akik próbálkozunk az írás csodálatos művészetével, elengedhetetlen, hogy higgyünk a kis tündérben. Máskülönben kifogy az ötletkamra, és nem leszünk képesek önmagunk kifejezésére, ami talán a legnagyobb átok annak, aki érzéseit a sorok kusza rengetegével képes kifejezni. Barna Hajnalika

Az Órához

Folyton itt ketyegsz mellettem. Mással nem is foglakozol, csak azzal, hogy engem bosszants. Én pedig rettegetek minden mozdulatodtól, mivel az időt megállítani nem lehet.

Minden alkalmat megragadsz, hogy emlékeztess, min vagyok már túl, és még mi vár rám. Arcodat felém fordítva pörgeted felemás bajszodat. Figyelsz, hogy egyetlen pillanatomról se maradj le, amit – hivatásod szerint – beosztasz. Legyen pihenés, munka, tanulás, szórakozás – Te mindig megmondod, hogy meddig tarthat. Már feltűnt, hogy amikor rohanok, és kapkodva szedem össze cuccaimat, Te mosolyt rejtgetsz a bajszod alatt. Igazán mutathatnál egy kis együttérzést!

Mikor határidőre kell feladatodat teljesítenem, szinte hallani vélem suttogásodat: „Megint eltelt egy perc. Jobban kellene sietned.” Miért jó Neked, hogy úgy üzől, mint egy rabszolgahajcsár? Most is csak rándítasz egyet hosszabbik bajszodon.

Ez a válaszod? Nincs lelkiismeret-furdalásod, hogy mindig megszabod, mire mennyi időt fordíthatsz?

De nincs menekvés, Hozzád kell igazítanom mindent. Hangodban az élet ritmusára lehet ismerni. Tik-tak...tik-tak...tik-tak... Folytasd csak, de vigyázz, mert a Te sorsod viszont az én kezemből van! Én döntöttem el, hogy mikor üt a Te órád.

Piskóty Teréz

Nyelvvizsga-para

Muszáj elmenned. Írásbeli és szóbeli, a két mumus; és még ott van harmadiknak a magnóhallgatás: a legveszélyesebb mind közül. Álmaidban is zaklatnak, sosem hagynak nyugodalmat, míg el nem érkezik az a bizonyos nap. Folyamatosan hullik, csorog rólad a verejték. Szorít minden ruhád. Evésre nem is szabad gondolnod, egy falat sem menne le a torkodon. Kitágul a pupillád, erősen dobog a szíved, az ereid kitágulnak. Félelmetes.

Már ott állsz az ajtó előtt, várod, hogy a nevedet mondják. Vársz, vársz, hosszú órák telnek el, míg végre bejutsz. Szigorú arccal néznek rád, mintha valami szörnyű dolgot tettél volna.

A legborzasztóbb, hogy egyáltalán eljöttél e rémes helyre. Eléd raknak egy papírlapot, a feladatot időre ki kell dolgoznod. Sietni muszáj. Később körbeülnek, feltesznek egy halom értelmetlen kérdést, te pedig már teljes extázisban ülsz ott, az ájulás határán. Közben azon gondolkodsz, miért nem költötted másra a pénzed. De aztán vége. Végre kimehetsz.

Egy hónap múlva pedig pattanásig feszült ideghúrokkal próbálsz olvasni a visszajelzést: nagy mosollyal közlik veled, hogy – megbuktál. (Vagy rosszul olvastad? Átmentél?... Nyugodj meg, s fuss neki újra...)

Rozsik Rita

Szülinapi átverés

Nem szoktam ennek nagy feneket keríteni, de nemrég töltöttem be a 23. életévet, és egy érdekességre lettem figyelmes. Amikor 22 lettem, meglepődtem, mennyi embernek jutottam az eszébe, és mily sokan felköszöntöttek. Plusz-mínusz pár ember, körülbelül 80-an...

Teljesen meg voltam hatva, hogy ennyire odafigyelők az ismerőseim. Persze a legtöbben a Facebookon köszöntöttek fel. Ekkor valami szöveget ütött a fejembe. Inaktívvá tettem a fiókomat szülinapom előtt, és láss csodát: mindössze hét embernek jutottam eszébe. Ebben benne van a

családom, szóval a tavalyihoz képest elég elkésztő az arány. Igaz inaktív-vá váltam, de a facebook-os ismerőseim nagy része tudja a számomat vagy az e-mail címemet, ráadásul az Iwiw-en is fenn vagyok. Szóval bizonyosságot nyert a gyanúm: a meglepő figyelmességet a Facebooknak köszönhettem.

Miért is? Facebook-felhasználók – sokan vannak –, akik ezeket a sorokat olvassák, tudják, hogy ha az egyik ismerősnek születésnapja van, azt a jobb felső sarokban feltüntetjük nekünk az oldal aznap. Nem kell mást tennünk, mint rálépünk az

ünnepelt oldalára, és dobunk egy „boldog születésnapot” kiírást, és le van tudva, és még sincs este... Persze ez nagyon kényelmes módszer, nem kell senkinek sem észben tartania a másik születésnapját.

Vagy talán mégis? Erről jutott eszembe egy poénos, egyik ismerősöm által előadott születésnapos és Facebook-hoz köthető történet. Az egyik barátja, akinek elég sok ismerőse van a közösségi portálon, heccből átállította a születésnapját. Mivel sokan nem voltak tisztában azzal, mikor született, a kamu dátum szerint rengetegen felköszöntöttek.

Ő persze jót derült ezen, majd két hónap múlva megint beállított egy ál-születésnapot, és megint sokan köszöntöttek.

Jó vicc lehetett, ám úgy járhat, mint a mesében az örökdő fiú, aki szórakozásból farkast kiált, míg amikor tényleg farkas támad, már nem hiszik neki, mert azt is átverésnek vélik. Ámbár elgondolkoztató: a rohanó világunkban az emberek ennyire észre sem veszik, hogy egyik barátjuknak egy évben kétszer is „születésnapja” van?

B. L.

A szerelemben a millió szó haszontalan – Velence nem szerelmi háttér.

Velence maga a szerelem. .

(Szentkuthy Miklós:
Szent Orpheus breviáriuma)

Diadal

Elárulok valamit, amire mindenki képes lehet, lelkével győzedelmeskedhet teste felett. Még kiskoromból ered ez, amikor kisebb időre szobafogságot kaptam. Én mindig szerettem, mert akkor picit önmagammal lehettem. S habár a testet be lehet zárni, csak le kellett hunynom a szemem, s tudtam szállni. Bejártam a világot, láttam hegyeket, tengert, csodákat. Új emberként jöttem ki ezután. Ne feledd hát, nem vagy magad: csak hunyd be a szemed, s indulhat az utad!

Faragó Melinda

Havas séta Csekén

A mintegy 1600 lelket számláló Szatmárcseke egyik nevezetessége a református műemlékké nyilvánított népi csónakfejás temető. A hagyomány szerint a helység neve onnan ered, hogy a honfoglaló magyarok „átcsetlének a Tiszán”. S ebből a „csetlésből” alakult a Cseke. Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én itt fejezte be a Himnuszt. Nemzeti imádságunk költője 1838. augusztus 24-én, e településen hunyt el. A poéta sírhelyére 1938-ban, halála 100. évfordulójára emelték a most látható klasszicista stílusú síremléket, a hasáb alakú, talpazaton álló urnát, amelyet hat pálmaleveles oszlop vesz körül. Az emlékművet később felújították, s 2001. augusztus 16-án Mádl Ferenc köztársasági elnök avatta fel.

(Bővebben: szatmarcseke.hu)

*Ozsváth Sándor
felvételei*

Mondom a magamét

Multinacionalista foci

Aki nyitott szemmel jár, nem lepődik meg azon, hogy a futball nem tiszta, és sosem volt az. Gondoljunk csak vissza a 2002-es Korea–Japán közös rendezésű vb koreai „menetelésére”. A vak is látta, hogy a bírók Dél-Koreát betuszkolták a legjobb négy közé.

Már azon sem lepődik meg senki, hogy a klubcsapatok kiállnak úgy, hogy egy hazai játékos sincs bennük. Gondoljunk egy pár évvel ezelőtti Arsenal francia légiójára, vagy a Bajnokok Ligája-győztes Inter Milanra: egy szem olasz nélkül álltak fel a döntőben. Most már az a szép: nem csak a top csapatokra jellemző, hogy légiósokat vonultatnak fel, elég szétnézni itthon, az NB I-ben, egy-két csapat háza táján, vagy gondoljunk a „ciprusi” Apoel Nicosia-ra: ha ciprusiak játszanának benne, kötvé hiszem, hogy ott lennének a BL top 16-ban. Viszont az, hogy most már a válogatottakat (!) is légiósok alkotják, szerintem túllépett egy bizonyos lélektani határt. Ráadásul nem csak a kis válogatottak csapatai. Miért kell a spanyol csapatnak, az utóbbi évek kétségtelenül legjobbjának brazil középpályást honosítani? Az olaszoknak miért kell argentin és ghánai játékos? A franciák afrikai válogatottjáról nem is beszélve... S mi a mentségük a németeknek, akik képesek török túlsúllyal

kiállni egy világeseményre? Ez szerintem a német futball szegénységi bizonyítványa. Persze sokan kételkednek az értékítéletemben, mondván: „de hát ha egyszer odaszülettek...” Rendben ezt aláírom, nem is akarok belemenni a politikába. De a németek igazán elgondolkodhatnának azon, ha egy német–török meccsen több a török szurkoló és játékos is a stadionban, mint a német. Viccnek hangzik, de ezt nem én találtam ki: nem is olyan rég megtörtént.

A honosítás megy ezerrel. Pár éve még arról beszélünk haverokkal: ki nyeri az Eb-t? Ismerősöm heccből azt mondta: a brazilok. Ma visszanézve, nem is állt messze az igazságtól... Emlékezzünk vissza, amikor 2010-ben Magyarországon rendeztek Futsal Eb-t (Európa-bajnokság!). Figyelemmel követtem. Igen meglepődtem, amikor Azerbajdzsán brazilokkal kifutott a pályára, és egészen az elődöntőig menetelt. Szerintem ez nagyon unfair volt az európaiakkal szemben.

2022-ben Katar rendez meg a foci vb-t. Aki követi a híreket, már biztosan hallott a klímás stadionokról meg egyéb észbontó ötletekről. Nekem az szűrt szemet, hogy a katarai foci fejes elárulta: elkezdtek a brazil fiatalok kinevelését és honosítását, hogy mire elérkezik a vb ideje, ütőképes válogatottjuk legyen. Mi ez, ha nem unfair dolog? Ha ez így

megy tovább, könnyen előfordulhat, hogy 2022-ben német–katar döntőt látunk, amelyet törökök és brazilok vívnak majd meg. Ez már abszolút nem abszurd felvetés.

Csak azt nem értem, hogy ha a foci nagyfejesei kézzel-lábbal tiltakoznak a videobíró ellen, akkor ezt miért hagyják? Akkor semmi értelme Európa-bajnokságot rendezni, mert a válogatott foci is lesüllyed klubfoci szintre. Ennyi erővel Spanyolország induljon a Copa Americá-n, a nigériai válogatott álljon fel európai emberekből. San Marino is kezdjen el brazilokat honosítani... San Marino számomra üde színfolt; szimpatikus vesztesek – bármennyire is törpe ország játékosai: zöldségárusok, bolti eladók – a válogatott focistái. És persze mindig kikapnak.

Itt a megoldás, kedves magyar focisták, akik nem jutnának szóhoz a nemzeti válogatottban! Csak ki kell menni San Marinóba, megbeszélni a vezetőkkel a honosítást, s tuti válogatott focisták lehetnek!

Aggódok, hogy a válogatott foci is teljesen eltorzul, mint a klubfutball. Ha ez bekövetkezne, már semmi értelme nem lenne kontinensbajnokságot rendezni – akkor már országok között is nyithatnak egy Bajnokok Ligáját.

Balogh László

A nyitottság és türelem sportja

Nagy igazság: „Ha megülsz egy lovat, a gazdája vagy. Ha meg is szelidítetted őt, akkor a barátja.”

A lovaglás nagy népszerűségnek örvend napjainkban, de sokan nem kezelik sportként, mivel a ló végzi a munkát, és nem mi. Tévedés, hogy nem sport, sőt kortól függetlenül mindenki gyakorolhatja! A sportág elsajátításához rengeteg edzésre lesz szükségünk, sok időt kell töltenünk lovunk megismerésével. Mielőtt belevágnánk, keressünk egy jó lovast, vegyünk magánórákat, vagy járjunk lovasiskolába. Az első alkalmak elég, ha csak 30 percek lesznek, mivel olyan izmainkat mozgathatjuk meg, amelyeknek eddig még a létezésükről sem tudtunk. Megismerkedünk az állattal és viselkedésével is, futószárazás közben elsajátítjuk az alapokat. A lépés, üggetés és vágta azok a jármódok, amelyekkel a ló hátán találkozhatunk. Egy kezdő számá-

ra ezek közül talán az üggetés a legnehezebb, ennek során nagyon fontos a helyes mozgás és ritmus begyakorlása. Kezdetben talán úgy érezheti a tanuló, nagy próbatétel megtanulni, hogyan üljön a lovon úgy, hogy ne essen le. Amikor ez könnyűvé válik, sok más, e sporthoz szükséges ismeret elsajátítását lehet megkezdeni. Nem könnyű feladat a helyes test- és lábtartás rögzítése sem. Addig kell gyakorolni, amíg automatikusan nem mennek ezek, aztán megismerkedhet a lovas a vágtaival – ez a leggyorsabb tempó, és rá kell érezni a ritmusra, hogy lovunkkal együtt tudjunk mozogni.

A lovaglás élményekben rendkívül gazdag sport, amely egyszerre nyújt érzelmi megnyugvást, önbizalmat, nyitottságot és türelmet.

Csonka Barbara

Éles Bulcsú: Avantgárd lovacska (linómetszet)

Debreceni Főnix. Református ifjúsági lap. Kiadja a **Debreceni Református Hittudományi Egyetem (DRHE)**

Felelős kiadó: *Dr. Fekete Károly*, a DRHE rektora * A kiadó székhelye: Debrecen, Kálvin tér 16. Tel.: (52) 516-820

Szerkesztőség: 4026 Debrecen, Péterfia u. 1–7., T/5. Tel.: (52) 518-500/18621, 18558 * E-mail: fonix@kfrtkf.hu

Főszerkesztő: *Arany Lajos* * Szerkesztők: *Harmati Edina, Piskóty Teréz* * Tördelőszerkesztő: *Turzai Nóra*

Fotós: *Egresi László* * Integrált médiafelületünk: www.licium.hu

Készült a Litográfia Nyomdában, Debrecenben – felelős vezető: *Vécsei Tibor* HU ISSN 1787-7652